

*Наталія Муранова
Національний авіаційний університет,
м. Київ*

Реалізація особистісно-орієнтованого підходу в технології допрофесійної підготовки ліцеїстів

Високий рівень допрофесійної підготовки учнів можливий за умов розроблення та впровадження в освітній процес ліцею технології допрофесійної підготовки, що ґрунтується на особистісно-орієнтованому підході. Тому нашою метою є розкриття особливостей застосування принципів, форм і методів особистісно орієнтованого підходу в технології допрофесійної підготовки учнів авіакозмічного ліцею, а також з'ясування впливу інструментарію даного підходу на ефективність допрофесійної підготовки, формування мотивів вибору майбутньої професії.

У ході теоретичного аналізу визначено, що особистісно-орієнтований підхід має низку особливостей. Однією з таких особливостей є реалізація компонентів допрофесійної підготовки. Якщо змістовий, процесуальний, когнітивно-операційний компоненти технології допрофесійної підготовки визначаються як автономні і їх дія акцентована, насамперед, на навчальному змісті, а також у формах, методах його реалізації в різних комбінаціях їх співвідношення, то мотиваційний компонент найбільш виражену свою функцію здійснює у поєднанні з кожним із них. Завдяки активному використанню мотиваційного компонента підсилюється особистісно-орієнтований підхід у технології допрофесійної підготовки.

Мотиваційний компонент ґрунтується на стимуляції мотивів професійного самовизначення, інтересів до професійних знань та вмінь, розкритті особистісних здібностей. Цей компонент не існує самостійно, а включений у змістовий, процесуальний, когнітивно-операційний компоненти допрофесійної підготовки. Тож, особистісно-орієнтований підхід здійснюється через усі визначені компоненти технології допрофесійної підготовки у взаємозв'язку.

Теоретичні знання особливостей професійного самовизначення підлітків дають можливість застосувати особистісно орієнтований підхід в технології допрофесійної підготовки учнів. Для реалізації цього підходу у технології допрофесійної підготовки необхідно вивчити особливості особистості. Відповідно до теоретичних висновків щодо реалізації особистісно-орієнтованого підходу нами вивчався стан: мотивації вибору майбутньої професії; інтересів учнів до майбутніх професій, професійної діяльності, нахилу до певної професії (за Холландом).

З цією метою нами були розроблені завдання педагогічної діагностики, які увійшли у констатуючий етап педагогічного експерименту: 1) вивчити мотиви вибору майбутньої професії учнями; 2) вивчити інтереси до майбутньої професії; 3) проаналізувати нахили до певного типу професії.

І проведений констатуючий експеримент показав, що особистісно орієнтований підхід у навчально-пізнавальній діяльності враховується недостатньо, про що свідчать результат спеціального діагностичного дослідження, а саме: рівень мотивів та інтересів професійного самовизначення, рівень знань та вмінь. Недостатньо приділяється увага учням з інформованими мотивами й інтересами до майбутньої професії, найбільший акцент у навчально-виховному процесі робиться на загальноосвітніх знаннях та вміннях учнів, майже не існує змістового зв'язку загальноосвітніх дисциплін з професійно орієнтованими спецкурсами, індивідуальною роботою.

Для подолання цих недоліків були розроблені і запроваджені у технологію допрофесійної підготовки авіакосмічного ліцею м. Києва форми, методи і прийоми особистісно орієнтованого підходу.

Особистісно-орієнтований підхід у допрофесійній підготовці здійснювався через різноманітні форми організації навчально-пізнавальної діяльності учнів, форми пізнання, методи роботи, які впливали на розвиток мотивації вибору професії, сприяли формуванню інтересу до професії і майбутньої професійної діяльності, розкривали внутрішній потенціал учнів, їхні нахили та здібності. Особистісно-орієнтованим підходом пронизана технологія допрофесійної підготовки учнів.